

Лукијан Богдановић, 1908.
Lukijan Bogdanović, 1908.

На предњој страни / Front page:

Лајош Брук

*Портрет епископа Лукијана Бојдановића,
уље на платну, око 1900. године*

Brück Lajos

*Lukijan Bogdanović püspök portréja
olaj és vászon, 1900. körül*

Lajos Bruck

*Portrait of Bishop Lukijan Bogdanović
Oil on canvas, around 1900*

СРПСКИ ЦРКВЕНИ МУЗЕЈ
СЕНТАНДРЕЈА
SZERB EGYHÁZI MŰZEUM
SZENTENDRE

Сентандреја, Главни трг 6
Szentendre, Fő tér 6.

Експонат године

Az év műtárgya

The Exhibit of the Year

2020.

Лукијан Богдановић је рођен у Баји 1867. године. Био је питомац Карловачке богословије, а потом је студирао права на Митрополитском лицеју у Јегри. Замонашен је 1891. године у манастиру Беочину. За будимског епископа је изабран 1897. године, а на челу Епархије је био све до 1908. године када је изабран за патријарха и митрополита карловачког. Преминуо је трагично 1913. године приликом лечења у Бад Гаштајну под неразрешеним околностима. Његовом смрћу завршила се једне епоха у историји Српске цркве звана Карловачка митрополија која је обухватала јурисдикцију на просторима бивше Аустроугарске монархије. Патријарашки трон након његове смрти није попуњен јер је већ наредне 1914. године започео Први светски рат, а по окончању рата дошло је до уједињења (1920. год.) свих "помесних" Српских цркава у опет јединствену Српску Патријаршију. Епископ Лукијан Богдановић имао је велике заслуге у Будимској епархији. Као члан Горњег дома Мађарског парламента посебно се zaloжио за обнову и реорганизацију српских вероисповедних школа, а неке школске зграде је обновио и сопственим средствима.

Његов портрет се приписује будимпештанском сликару Лајошу Бруку који је био један од најтраженијих мађарских сликара на прелазу XIX и XX века. Портрет је око 1900. године насликан у духу академског реализма. Епископ је приказан у целој фигури у мирном седећем ставу. Положај горњег дела тела и руку одаје извесну напетост која је, међутим, компензована замишљеним мирним погледом и једва приметним динамичним покретом главе. Да би дочарао психолошки карактер портретисаног сликар се користио добро уважбаним и опробаним методама истицања пасивних и динамичних елемента композиције. Лајош Брук је једно време имао атеље у приземљу српске епископске палате у Будиму па је по свему судећи епископа Лукијана Богдановића и добро познавао.

Lukijan Bogdanović 1867-ben született Baján. A Karlócai Szeminárium növendéke volt, majd jogot tanult Egerben, az Érseki Liceumában. 1891-ben szerzetesi fogadalmat tett a Beočin kolostorban. Budai püspökké 1897-ben választották és 1908-ig állt az egyházmegye élén, amikor karlócai metropolitává és szerb patriarchává választották. Tragikusan, tisztázatlan körülmények között hunyt el 1913-ban gyógykezelése során Bad Gasteinben. Halálával befejeződött egy korszak a Szerb Ortodox Egyház, illetve a Karlócai Szerb Ortodox Érsekség történetében amelynek a egyházi fennhatósága kiterjedt az Osztrák–Magyar Monarchia egész területére. Halála után a patriarchátus trónja betöltetlen maradt mivel 1914-ben kitört az első világháború és a háborút követően újrászervezésre és egyesítésre került a Patriarchátus intézménye. Lukijan Bogdanović püspök nagy érdemeket szerzett a budai egyházmegyében. A magyar parlament felsőházának tagjaként különös erőfeszítéseket tett a szerb felekezeti iskolák felújításáért és újrászervezéséért, egyes iskolákat pedig saját anyagi forrásaiból újított fel.

Portréja Brück Lajos budapesti festő alkotása, aki a 19. és a 20. század fordulóján az egyik legnépszerűbb magyar festő volt. A festmény 1900 körül készült, az realizmus szellemében. Egész alakos ábrázolásban, nyugodt, ülő testhelyzetben mutatja a püspököt. A felsőtest és a kéz tartása bizonyos feszültséget tükröz, ám békés, elgondolkodó tekintete és fejének alig észre vehető dinamikus mozdulata kiegyensúlyozza ezt. A modell lélektanilag hiteles karakterének megteremtéséhez jól begyakorolt és kipróbált metódust - a kompozíció passzív illetve dinamikus elemeinek hangsúlyozását alkalmazta a művész. Brück Lajos egy időben a budai püspöki palota földszintjén berendezett műtermében dolgozott, minden bizonnyal Lukijan Bogdanović püspököt is jól ismerte.

Lukijan Bogdanović was born in Baja in 1867. He was a student at the Seminary of Sremski Karlovci and later he studied law at Archdiocesan Lyceum in Eger. He became a monk in the Monastery of Beočin. He was named the Bishop of the Eparchy of Buda in 1897, and he was the head of the Eparchy until 1908 when he was named Serbian Patriarch and The Archbishop of Karlovci. He died a tragic death in 1913 under mysterious circumstances while he was under treatment in Bad Gastein. His death marked the end of an era in the history of Serbian church called The Metropolitanate of Karlovci, which had jurisdiction over the area of former Austro-Hungarian Empire. The Patriarch's throne was not seated after his death because the First World War started the following year, in 1914, and after its end there came the unification (1920) of all "local" Serbian churches into distinctive Serbian Orthodox Church. Bishop Lukijan Bogdanović had considerable merits in the Eparchy of Buda. As a member of the upper house of the Hungarian Parliament, he made special efforts to rebuild and reorganize Serbian denominational schools and he also rebuilt some school buildings with his own funds.

His portrait is believed to be painted by a Budapest painter Lajos Bruck, who was one of the most popular Hungarian painters at the turn of the 19th and 20th centuries. The painting was made around 1900, in the spirit of academic realism. It shows the bishop's full figure, in a calm, sitting position. The posture of the upper body and arms reflects a certain amount of tension, which is nevertheless balanced by his thoughtful, peaceful gaze and barely perceptible dynamic movement of his head. To show the psychologically authentic character of the model, the painter used well-practiced and proved techniques for emphasizing passive and dynamic elements of the composition. For some time Lajos Bruck had a studio on the ground floor of the Serbian Bishop's Palace in Buda, and by all means he knew Bishop Lukijan Bogdanović well.